

Neljapäev, 29. oktoober 2015

P8_TA(2015)0388

Järelmeetmed seoses Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooniga ELi kodanike ulatusliku elektroonilise jälgimise kohta**Euroopa Parlamendi 29. oktoobri 2015. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta ELi kodanike massilist elektroonilist jälgimist käsitleva resolutsiooni järelmeetmete kohta (2015/2635(RSP))**

(2017/C 355/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse õigusraamistikku, mis on kehtestatud Euroopa Liidu lepingus, eelkõige selle artiklites 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10 ja 21, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige selle artiklites 1, 3, 6, 7, 8, 10, 11, 20, 21, 42, 47, 48 ja 52, Euroopa inimõiguste konventsioonis, eelkõige selle artiklites 6, 8, 9, 10 ja 13, ning Euroopa kohtute lahendites julgeoleku, eraelu puutumatuse ja sõnavabaduse valdkonnas,
 - võttes arvesse oma 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni USA Riikliku Julgeolekuagentuuri jälgimisprogrammi ja ELi liikmesriikide jälgimisasutuste ning nende mõju kohta ELi kodanike põhiõigustele ja Atlandi-ülesele koostööle justiits- ja siseasjustes⁽¹⁾ (edaspidi „resolutsioon“),
 - võttes arvesse 19. jaanuari 2015. aasta töödokumenti kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni koostatud ELi kodanike massilist elektroonilist jälgimist käsitleva uurimuse järelmeetmete kohta⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 21. aprilli 2015. aasta resolutsiooni massilise jälgimistegevuse kohta,
 - võttes arvesse nõukogule ja komisjonile esitatud küsimusi ELi kodanike massilist elektroonilist jälgimist käsitleva Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni järelmeetmete kohta (O-000114/2015 – B8-0769/2015 ja O-000115/2015 – B8-0770/2015),
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Parlament kutsus oma resolutsioonis USA ametivõime ja liikmesriike üles keelustama kõikehõlmava massilise jälgimistegevuse ja kodanike isikuandmete suuremahulise töötlemise ning mõistis hukka luureteenistustepoolse teadaantud tegevuse, mis on tõsiselt kahjustanud ELi kodanike usaldust ja põhiõigusi; arvestades, et resolutsioonis osutati võimalikele muudele motiividele, nagu poliitiline ja majandusspionaaž, võttes arvesse teatatud massilise jälgimise programmide ulatust;
- B. arvestades, et resolutsiooniga käivitati „Euroopa digitaalne *habeas corpus* – põhiõiguste kaitsmine digitaalajastul“, mis hõlmab kaheksat konkreetset meetet, ning tehti kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile ülesandeks anda sellest ühe aasta jooksul Euroopa Parlamendile aru, et hinnata, millises ulatuses on soovitusi järgitud;
- C. arvestades, et 19. jaanuari 2015. aasta töödokumendis on antud ülevaade pärast resolutsiooni vastuvõtmist toimunud arengust, koos üha uute avalikuks tulevate väidetava massilise elektroonilise jälgimise juhtumitega, ning ülevaade esildatud Euroopa digitaalse *habeas corpus*'e rakendamise hetkeseisust, viidates piiratud reaktsioonile institutsioonide, liikmesriikide ja sidusrühmade poolt, keda on kutsutud üles tegutsema;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0230.

⁽²⁾ PE546.737v01-00.

Neljapäev, 29. oktoober 2015

- D. arvestades, et Euroopa Parlament kutsus oma resolutsioonis komisjoni ja muid ELi institutsioone, organeid ja asutusi üles toimima soovitude kohaselt kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 265 („tegevusetus“);
- E. arvestades, et Wikileaks paljastas hiljuti Prantsusmaa kolme viimase presidendi ning Prantsusmaa valitsuse ministrite ja USAs tegutseva Prantsusmaa suursaadiku suhtluse sihipärase jälgimise; arvestades, et niisugust strateegilist ja majandusspionaaži on USA Riiklik Julgeolekuagentuur teostanud möödunud kümne aasta jooksul suures ulatuses, keskendudes kõikidele Prantsusmaa riigistruktuuridele ja suurimatele Prantsusmaa äriühingutele;
- F. arvestades, et arvamuse- ja sõnavabaduse õiguse edendamise ja kaitsmise eriraportööri aruandes on märgitud, et krüpteerimine ja anonüümsus tagavad eraelu puutumatus ja julgeoleku, mis on vajalikud arvamuse- ja sõnavabaduse õiguse kasutamiseks digitaalajastul; arvestades, et aruandes on märgitud ka, et mis tahes krüpteerimis- ja anonüümsusalased piirangud peavad olema rangelt piiritletud vastavalt eesmärgi õiguspärasuse, vajalikkuse, proportsionaalsuse ja legitiimsuse põhimõtetele;
1. tunneb heameelt Saksamaa Liidupäeva, Euroopa Nõukogu, ÜRO ja Brasiilia Senati uurimiste, paljude muude riikide parlamentides toimunud arutelude ning arvukate kodanikuühiskonna liikmete töö üle, mis on aidanud suurendada üldist teadlikkust massilisest elektroonilisest jälgimisest;
 2. kutsub ELi liikmesriike üles loobuma Edward Snowdenile esitatud mis tahes kriminaalsüüdistustest, pakkuma talle kaitset ja hoidma seega ära tema väljaandmist või üleandmist ülekuulamiseks kolmandate isikute poolt ning tunnustama seega tema kui rikkumisest teataja ja rahvusvahelise inimõiguste kaitsja staatust;
 3. on siiski äärmiselt pettunud asjaolus, et enamik liikmesriike ja ELi institutsioonid ei paista pidavat seda kiireloomuliseks küsimuseks ning ei ilmuta tahet käsitleda tõsiselt resolutsioonis tõstatatud küsimusi ega täita selles sisalduvaid konkreetseid soovitusi ning et puudub läbipaistvus Euroopa Parlamendi ja temaga dialoogi pidamise suhtes;
 4. tunneb muret mõnes liikmesriigis hiljuti vastu võetud teatavate seaduste pärast, millega suurendatakse luureorganite jälgimisalast võimekust, sealhulgas Prantsusmaal Prantsusmaa Rahvuskogu poolt 24. juunil 2015. aastal vastu võetud uue luureseaduse pärast, mille teatavad sätted tõstatavad komisjoni arvates olulisi õiguslikke küsimusi, Ühendkuningriigis vastu võetud 2014. aasta andmete säilitamise ja uurimisvõimete seaduse pärast ning sellele järgnenud kohtuotsuse pärast, mille kohaselt olevat selle teatavad artiklid ebaseaduslikud ega kuuluvat seega kohaldamisele, ning Madalamaades esitatud ettepanekute pärast võtta vastu uus õigusakt 2002. aasta luure- ja julgeolekuseaduse ajakohastamiseks; kutsub taas liikmesriike üles tagama, et nende kehtivad ja tulevased luureasutuste tegevust käsitlevad õigusraamistikud ja järelevalvemehhanismid oleksid kooskõlas Euroopa inimõiguste konventsiooni standarditega ja liidu kõikide asjaomaste õigusaktidega;
 5. tunneb heameelt uurimise üle, mille Saksamaa Liidupäev teostas massilise jälgimise teemal; on sügavalt mures Saksa välisluureteenistuse (BND) poolt koostöös USA Riikliku Julgeolekuagentuuriga liidus teostatud telekommunikatsiooni ja internetiliikluse massilise jälgimise alaste paljastuste pärast; peab seda Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõike 3 kohase lojaalse koostöö põhimõtte vastaseks;
 6. palub oma presidendil kutsuda Euroopa Nõukogu peasekretäri üles algatama artikli 52 kohase menetluse, mille kohaselt „Euroopa Nõukogu peasekretäri taotlusel esitab iga kõrge lepinguosaline selgituse, kuidas tema siseriiklik õigus kindlustab käesoleva konventsiooni mis tahes sätete tõhusa elluviimise“;
 7. on arvamusel, et siiani on komisjon reageerinud resolutsioonile äärmiselt ebapiisavalt, kui võtta arvesse paljastuste ulatust; palub komisjonil reageerida resolutsioonis esitatud üleskutsetele hiljemalt 2015. aasta detsembriks; jätab endale õiguse võtta tegevusetuse tõttu meetmeid või jätta teatavad komisjonile ette nähtud eelarvevahendid reservi, kuni kõiki soovitusi on nõuetekohaselt käsitletud;

Neljapäev, 29. oktoober 2015

8. rõhutab, kui tähtis on Euroopa Liidu Kohtu 8. aprilli 2014. aasta otsus, millega tunnistatakse kehtetuks andmete säilitamist käsitlev direktiiv 2006/24/EÜ; tuletab meelde, et kohus sätestas, et kõnealuse õigusakti eraelu puutumatus põhiõiguse riive peab piirduma vältimatult vajalikuga; rõhutab asjaolu, et kõnealune kohtuotsus kujutab endast uut aspekti, sest Euroopa Kohus osutab eraldi ühele konkreetsele Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendile seoses üldiste jälgimisprogrammide küsimusega, ning sellega on nüüdseks samad põhimõtted, mis tulenevad nimetatud Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendist, tulemuslikult inkorporeeritud sama valdkonna ELi õigusesse; rõhutab, et seetõttu on oodata, et Euroopa Kohus kohaldab tulevikus sama põhjendust ka harta alusel muude sellesama üldiste jälgimisprogrammide valdkonna ELi ja liikmesriikide õigusaktide kehtivuse hindamisel;

Andmekaitsepakett

9. tunneb heameelt mitteametlike institutsioonidevaheliste läbirääkimiste alustamise üle isikuandmete kaitse üldmääruse eelnõu teemal ning nõukogu poolt andmekaitse direktiivi eelnõu suhtes üldise lähenemisviisi vastuvõtmise üle; kordab oma kavatsust viia andmekaitse paketi üle peetavad läbirääkimised lõpule 2015. aastal;

10. tuletab nõukogule meelde tema kohustust järgida komisjoni ettepanekutesse omapoolsete muudatuste tegemisel Euroopa Liidu põhiõiguste hartat; kordab eelkõige, et pakutav kaitsetase ei tohiks olla direktiivis 95/46/EÜ juba kehtestatust madalam;

11. rõhutab, et nii andmekaitsemäärus kui ka andmekaitse direktiiv on vajalikud üksikisikute põhiõiguste kaitsmiseks ja seetõttu tuleb neid käsitleda paketina, mis võetakse vastu üheaegselt, et tagada kõikide ELi andmetööstusloomingute kõrgetasemeline kaitse igas olukorras; rõhutab, et paketi vastuvõtmisega tuleb saavutada eesmärk, milleks on üksikisikute õiguste ja kaitse tugevdamine nende isikuandmete töötlemisel;

ELi ja USA vaheline raamleping

12. märgib, et pärast resolutsiooni vastuvõtmist on USAga ELi ja USA vahelise õiguskaitse eesmärgil edastatavate ja töödeldavate isikuandmete kaitse raamlepingu (edaspidi „raamleping“) üle peetud läbirääkimised lõpule viidud ning lepingu eelnõu on parafeeritud;

13. tunneb heameelt USA valitsuse pingutuste üle taastada raamlepingu abil usaldust ja tunneb eelkõige heameelt asjaolu üle, et 2015. aasta õiguskaitset käsitlev seadus võeti esindajatekojas 20. oktoobril 2015. aastal edukalt vastu, rõhutades olulisi ja positiivseid samme, mida USA on teinud ELi muredele reageerimiseks; peab ülimalt oluliseks tagada ELi kodanikele ja üksikisikutele, kelle isikuandmeid töödeldakse ELis ja edastatakse USA-le, samadel asjaoludel samasugused tõhusat õiguskaitset puudutavad õigused, ilma et toimuks ELi ja USA kodanike vahelist diskrimineerimist; kutsub USA Senatit üles võtma vastu seaduse, mis selle tagab; rõhutab, et õiguskaitset käsitleva seaduse vastuvõtmine USA Kongressi poolt on raamlepingu allkirjastamise ja sõlmimise üks eeltingimus;

Safe Harbor

14. tuletab meelde, et resolutsioonis nõutakse programmi Safe Harbor puudutava otsuse kohaldamise viivitamatut peatamist, sest sellega ei tagata ELi kodanikele isikuandmete piisavat kaitset;

15. tuletab meelde, et ELi sõlmitud mis tahes rahvusvaheline leping on ELi teisese õiguse suhtes ülimuslik, ning rõhutab seetõttu vajadust tagada, et raamleping ei piiraks andmesubjekti õigusi ja kaitsemeetmeid, mida kohaldatakse andmete edastamise suhtes ELi õiguse kohaselt; nõuab tungivaltp, et komisjon hindaks seetõttu üksikasjalikult ja täpselt, milline oleks raamlepingu koostoime ELi andmekaitsealase õigusraamistikuga, mis hõlmab vastavalt kehtivat nõukogu raamdirektiivi, andmekaitse direktiivi (95/46/EÜ) ning tulevast andmekaitse direktiivi ja määrust, ning millist mõju raamleping sellele avaldaks; palub komisjonil esitada enne ratifitseerimismenetluse algatamist Euroopa Parlamendile selle kohta õigusliku hindamise aruande;

Neljapäev, 29. oktoober 2015

16. tuletab meelde, et komisjon esitas oma 27. novembri 2013. aasta teatises, mis käsitleb programmi Safe Harbor toimimist, USA-le 13 soovitusi, et tagada piisaval tasemel kaitse;

17. tunneb heameelt asjaolu üle, et Euroopa Liidu Kohus kuulutas oma 6. oktoobri 2015. aasta otsuses komisjoni piisava kaitse otsuse 2000/520/EÜ USA programmi Safe Harbor kohta kehtetuks; rõhutab, et selle kohtuotsusega kinnitati Euroopa Parlamendi pikaajalist seisukohta, mille kohaselt ei pakuta kõnealuse õigusaktiga piisavat kaitsetaset; kutsub komisjoni üles võtma viivitamata vajalikke meetmeid, et tagada kõikide USA-le edastatavate isikuandmete kaitse tulemuslik tase, mis on oma olemuselt samaväärne ELis tagatuga;

18. heidab ette asjaolu, et Euroopa Parlament ei ole komisjonilt saanud 13 soovitusi rakendamise hetkeseisu kohta ühtegi ametlikku teatist, kuigi komisjon teatas oma kavatsusest teha seda 2014. aasta suveks; rõhutab, et pärast Euroopa Liidu Kohtu otsust tunnistada otsus 2000/520/EÜ kehtetuks peab komisjon nüüd kiiresti esitama põhjaliku ajakohastatud teabe seniste läbirääkimiste kohta ja selle kohta, milline on kohtuotsuse mõju edasistele väljakuulutatud läbirääkimistele; kutsub komisjoni üles kaaluma viivitamata programmi Safe Harbor alternatiive ja mõju, mida kohtuotsus avaldab mis tahes muudele isikuandmete USAle edastamiseks ette nähtud instrumentidele, ning andma sellest aru 2015. aasta lõpuks;

19. nõuab tungivaltp, et komisjon hindaks Euroopa Kohtu poolt 6. oktoobril 2015. aastal Schremsi kohtuasjas (C362/14) langetatud otsuse õiguslikku mõju ja tagajärgi kolmandate riikidega sõlmitud lepingutele, mis võimaldavad isikuandmete edastamist, näiteks ELi ja USA vaheline terroristide rahastamise jälgimisprogrammi leping, broneeringuinfo lepingud, ELi ja USA vaheline raamleping ning muud ELi õigusest tulenevad instrumendid, mis on seotud isikuandmete kogumise ja töötlemisega;

Demokraatlik järelevalve

20. tunnustades küll täielikult riikide parlamentide täielikku pädevust riiklike luureteenistuste üle teostatava järelevalve valdkonnas, kutsub kõiki neid riikide parlamente üles, kes ei ole seda veel teinud, hindama põhjalikult luuretegevust ja seadma sisse selle üle teostatava otstarbeka järelevalve ning tagama niisugustele järelevalvekomiteedele või organitele piisavad vahendid, tehnilised teadmised ja õiguslikud vahendid ning juurdepääsu kõikidele asjakohastele dokumentidele, et nad suudaksid teostada tulemuslikku ja sõltumatut järelevalvet luureteenistuste üle ja muude välisriikide luureteenistustega toimuva teabevahetuse üle; väljendab taas oma pühendumust teha tihedat koostööd riikide parlamentidega, et tagada tulemuslike järelevalvemehhanismide olemasolu, muu hulgas parimate tavade ja ühiste standardite jagamise abil;

21. kavatseb võtta järelmeetmeid 28.–29. mail 2015. aastal toimunud Euroopa Liidus luureteenistuste demokraatlikku järelevalvet käsitleva konverentsi suhtes ning jätkata oma pingutusi, mille eesmärk on tagada parimate tavade vahetamine luuretegevuse järelevalves, tehes seda tihedas koostöös riikide parlamentidega; tunneb heameelt kõnealuse konverentsi kaasesimeeste ühiste kokkuvõtivate märkuste üle, milles teatati oma kavatsusest korraldada kahe aasta pärast jätkukonverents;

22. on seisukohal, et olemasolevaid järelevalveorganitevahelise koostöö vahendeid, mille näiteks on Euroopa riiklike luureasutuste järelevalvekomisjonide võrgustik (ENNIR), tuleks toetada ning nende kasutamist tuleks suurendada, kasutades selleks võimaluse korral ära IPEXi potentsiaali riikide parlamentide vaheliseks teabevahetuseks, võttes arvesse selle kohaldamisala ja tehnilist suutlikkust;

23. nõuab taas terroristide rahastamise jälgimise programmi lepingu peatamist;

24. rõhutab, et õiguskindluse tagamiseks on ELi ja liikmesriikide jaoks vaja „riikliku julgeoleku“ ühist määratlust; märgib, et selge määratluse puudumine võimaldab meelevaldsust ning põhiõiguste ja õigusi riigi põhimõtte rikkumisi ELis täitevasutuste ja luurekogukondade poolt;

Neljapäev, 29. oktoober 2015

25. ergutab komisjoni ja liikmesriike lisama Euroopa kodanike jälgimist või isikuandmete kogumist võimaldavatesse õigusaktidesse aegumis- ja pikendussätteid; rõhutab, et niisugused sätted on olulised kaitsemeetmed, millega tagatakse, et eraelu puutumatust riivavate instrumentide vajalikkust ja proportsionaalsust kontrollitakse demokraatlikus ühiskonnas korrapäraselt;

Usalduse taastamine

26. rõhutab, et ELi ja USA vahelised toimivad suhted on mõlema osapoole jaoks jätkuvalt erakordselt olulised; märgib, et jälgimist puudutavad paljastused on vähendanud avalikkuse toetust nendele suhetele, ning rõhutab, et tuleb võtta meetmeid usalduse taastamise tagamiseks, eriti kui võtta arvesse praegust pakilist vajadust koostöö järele paljude ühist muret valmistavate geopoliitiliste probleemide lahendamisel; rõhutab sellega seoses, et USA ja ELi vahel tuleb läbirääkimiste teel leida terviklik põhiõigusi austav lahendus;

27. peab tervitatavaks USAs hiljuti tehtud seadusandlikke ja kohtuotsuseid USA Riikliku Julgeolekuagentuuri poolt teostatava massilise jälgimise piiramiseks, sh USA Freedom Act seaduse vastuvõtmist kongressi poolt muudatusi tegemata tänu sellele, et kahe koja ja kahe erakonna vahel saavutati kompromiss, ning teise ringkonna apellatsioonikohtu otsust USA Riikliku Julgeolekuagentuuri telefoniside andmete kogumise programmi kohta; peab siiski kahetsusväärseks asjaolu, et need otsused keskenduvad peamiselt USA elanikele, samas kui ELi kodanike olukord jääb samaks;

28. on seisukohal, et mis tahes otsus kasutada jälgimistehnikat peaks põhinema põhjalikul vajalikkuse ja proportsionaalsuse hindamisel; peab tervitatavaks SURVEILLE'i uurimisprojekti tulemusi, millega pakutakse välja jälgimistehnikate hindamise meetodika, võttes arvesse õiguslikke, eetilisi ja tehnoloogilisi kaalutlusi;

29. rõhutab, et EL peaks aitama ÜRO tasandil kaasa rahvusvaheliste standardite/põhimõtete väljatöötamisele vastavalt ÜRO kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisele paktile, et luua andmekaitse ülemaailmne raamistik, mis hõlmaks ka erapiiranguid seoses andmete kogumisega riikliku julgeoleku kaalutlustel;

30. on veendunud, et „võidurelvastumist jälgimisvaldkonnas“ saab vältida vaid siis, kui ülemaailmsel tasandil võetakse kasutusele usaldusväärsed normid;

Eraettevõtted

31. peab tervitatavaks erasektori IKT valdkonna algatusi eraelu puutumatust parandavate krüptograafiliste turvalahenduste ja internetiteenuste väljatöötamiseks; ergutab jätkama kasutajasõbralike rakenduste väljatöötamist, mis aitavad klientidel hallata, millist teavet nad kellega ja kuidas jagavad; märgib, et mitmed ettevõtted on massilise jälgimise paljastuste tõttu teatanud ka plaanidest võimaldada läbivat krüpteerimist;

32. kordab, et direktiivi 2000/31/EÜ artikli 15 lõike 1 kohaselt ei kehtesta liikmesriigid edastamis-, talletamis- ja veebimajutusteenuste osutajatele üldist kohustust jälgida teavet, mida nad edastavad või talletavad, ega üldist kohustust otsida ebaseaduslikku tegevust näitavaid fakte ja asjaolusid; tuletab eelkõige meelde, et Euroopa Kohus keelas kohtuasjades C-360/10 ja C-70/10 langetatud otsustes peaaegu kõikide asjaomaste teenuste kasutajate nn aktiivse jälgimise meetmed (ühel juhul oli tegemist internetiühenduse pakkujatega ja teisel juhul suhtlusportaaliga) ning märkis, et keelatud on igasugused ettekirjutused, millega nõutakse, et veebimajutusteenuse pakkuja tegeleks üldise jälgimisega;

33. peab tervitatavaks asjaolu, et avaldatud on IT- ja telekommunikatsiooniettevõtete läbipaistvusaruanded valitsuste nõudmiste kohta esitada kasutajate andmeid; palub liikmesriikidel avaldada statistilisi andmeid nõudmiste kohta, mida nad on esitanud eraettevõtetele eraisikutest kasutajaid puudutava teabe saamiseks;

Neljapäev, 29. oktoober 2015

Terrorismi rahastamise jälgimise programmi (TFTP) käsitlev leping

34. väljendab pettumust, et komisjon eiras Euroopa Parlamendi selget nõuet peatada TFTP-lepingu kohaldamine, kuna ei ole antud selget teavet selle kohta, kas mõni muu USA valitsuse organ on saanud SWIFT-andmeid väljaspool TFTPd; kavatab seda asjaolu arvesse võtta, kui kaalub nõusoleku andmist edaspidistele rahvusvahelistele lepingutele;

Muu isikuandmete vahetus kolmandate riikidega

35. rõhutab oma seisukohta, et isikuandmete vahetust kolmandate riikidega käsitlevate kõikide lepingute, mehhanismide ja piisava kaitse otsuste puhul peab komisjon kui aluslepingute täitmise tagaja tegema ranget järelevalvet ja võtma viivitamatult järelemeetmeid;

36. peab tervitatavaks ELi ja USA vahelist Atlandi-ülese koostöö edendamist vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal käsitlevat 3. juuni 2015. aasta Riia avaldust, millega allakirjutanud võtsid endale kohustuse edendada ELi ja USA vahelise vastastikuse õigusabi lepingu rakendamist, viia lõpule selle läbivaatamine, nagu lepingus ette nähakse, ja korraldada seminare asjaomaste küsimuste arutamiseks koos pädevate riiklike asutustega; rõhutab, et vastastikuse õigusabi lepingud on dokumendid, mille põhjal liikmesriikide õiguskaitseasutused peaksid tegema koostööd kolmandate riikide asutustega; kutsub sellega seoses liikmesriike ja USA valitsust üles täitma eespool nimetatud kohustusi, et viia ELi ja USA vahelise vastastikuse õigusabi lepingu läbivaatamine kiiresti lõpule;

37. kutsub komisjoni üles andma Euroopa Parlamendile 2015. aasta lõpuks aru erinevates andmete rahvusvaheliseks edastamiseks kasutatud dokumentides tuvastatud puudustest, mis on seotud kolmandate riikide õiguskaitseasutuste ja luureteenistuste juurdepääsuga kõnealustele andmetele, ning viisidest, kuidas neid puudusi kõrvaldada, et tagada kolmandatele riikidele edastatavate ELi isikuandmetega seotud nõutava piisava kaitse jätkumine;

Õigusriigi põhimõtte ning ELi kodanike põhiõiguste kaitse/rikkumisest teatajate ja ajakirjanike tõhustatud kaitse

38. on arvamisel, et ELi kodanike põhiõigused on jätkuvalt ohustatud ning massilise elektroonilise jälgimise puhul on nende täielikuks kaitsmiseks tehtud liiga vähe; peab kahetsusväärseks, et rikkumisest teatajate ja ajakirjanike kaitse tagamisel on tehtud vähe edusamme;

39. taunib asjaolu, et paljud massilised ja ulatuslikud luureprogrammid näivad olevat ajendatud neid programme väljatöötavate ja kasutatavate ettevõtete majanduslikest huvidest, nii nagu see juhtus programmi Thinthread lõpetamisega USA Riikliku Julgeolekuagentuuri poolt ja selle asendamisega ulatusliku jälgimisprogrammiga Trailblazer, mis telliti 2001. aastal SAICilt;

40. kordab oma sügavat muret seoses tööga, mida tehakse Euroopa Nõukogu küberkuritegevuse konventsiooni komitees 23. novembri 2001. aasta küberkuritegevuse konventsiooni (Budapesti konventsioon) artikli 32 (milles käsitletakse piiriülest juurdepääsu salvestatud arvutiandmetele, mille puhul on vajalik nõusolek või mis on avalikult kättesaadavad) tõlgendamisel, ning on vastu mis tahes lisaprotokollide sõlmimisele või suunistele, mille eesmärk on laiendada selle sätte kohaldamisala kõnealuse konventsiooniga kehtestatud praegusest korrast kaugemale, mis on territoriaalsuse põhimõtte suhtes juba niigi suur erand, kuna see võib anda õiguskaitseasutustele tõkestamata kaugjuurdepääsu teistes jurisdiktsioonides paiknevatele serveritele ja arvutitele, ilma et nad peaks kasutama vastastikuse õigusabi lepinguid või muid õiguslase koostöö vahendeid, mis on kehtestatud üksikisiku põhiõiguste, sealhulgas andmekaitse ja nõuetekohase menetluse õiguse tagamiseks; rõhutab, et EL on kasutanud küberkuritegevuse valdkonnas oma pädevust ning et nii komisjoni kui ka parlamendi õigusi tuleks seepärast austada;

41. väljendab kahetsust asjaolu üle, et komisjon ei ole reageerinud Euroopa Parlamendi palvele korraldada uurimine seoses rikkumisest teatajate kõikihõlmava Euroopa kaitseprogrammiga, ning kutsub komisjoni üles esitama hiljemalt 2016. aasta lõpuks selle kohta teatise;

Neljapäev, 29. oktoober 2015

42. peab tervitavaks Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 23. juunil 2015. aastal vastu võetud rikkumistest teatajate kaitset käsitlevat resolutsiooni, eelkõige selle punkti 9 rikkumisest teatajate tähtsuse kohta selle tagamisel, et jälgimise suhtes kehtestatud õiguslikest piiridest peetakse kinni, ning punkti 10, milles kutsutakse ELi üles jõustama rikkumistest teatajate kaitset käsitlevaid õigusakte, mida kohaldatakse ka riikliku julgeoleku ja luureteenistuste ning selles valdkonnas tegutsevate eraettevõtete töötajatele, ning andma, niivõrd kui riiklikud õigusaktid seda võimaldavad, varjupaika rikkumisest teatajatele, keda ähvardab kättemaks koduriigis, tingimusel et nad kuuluvad selle põhjal, mida nad on avaldanud, assamblee toetatavate põhimõtete kohaselt kaitse alla;

43. rõhutab, et massiline jälgimine kahjustab tugevalt reguleeritud kutsealade (sh arstid, ajakirjanikud ja juristid) kutsealadust; rõhutab eelkõige ELi kodanike õigust olla kaitstud oma kaitsjaga peetava konfidentsiaalse suhtluse jälgimise eest, sest sellega rikutaks Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eeskätt selle artikleid 6, 47 ja 48, ning direktiivi 2013/48/EL, mis käsitleb õigust kaitsejale; palub komisjonil esitada hiljemalt 2016. aasta lõpuks teatise konfidentsiaalse suhtluse kaitsemise kohta kutsealadusega kutsealadel;

44. palub komisjonil koostada liikmesriikidele suunised selle kohta, kuidas viia dokumendid, mis käsitlevad isikuandmete kogumist kriminaalkuritegude, sh terrorismi ennetamise, avastamise, uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil, vastavusse Euroopa Liidu Kohtu 8. aprilli 2014. aasta otsusega andmete säilitamise kohta (liidetud kohtuasjad C-293/12 ja C-594/12) ning 6. oktoobri 2015. aasta otsusega programmi Safe Harbor kohta (kohtuasi C-362/14); osutab eelkõige andmete säilitamist käsitleva otsuse punktidele 58 ja 59 ning programmi Safe Harbor käsitleva otsuse punktidele 93 ja 94, milles nõutakse selgelt, et andmete kogumisel tuleb lähtuda pigem sihipärasest käsitusest ning mitte koguda kõiki andmeid;

45. rõhutab asjaolu, et viimase aja kohtupraktikas, eelkõige Euroopa Liidu Kohtu 8. aprilli 2014. aasta otsuses andmete säilitamise kohta on õigusliku nõudena selgelt välja toodud, et isikuandmete kogumise ja kasutamise mis tahes meetmete puhul, millega võidakse riivata era- ja pereelu puutumatus õigust ja õigust andmekaitsele, tuleb näidata nende meetmete vajalikkust ja proportsionaalsust; peab kahetsusväärseks, et poliitilised kaalutlused kahjustavad nimetatud õiguspõhimõtete järgimist sageli otsustusprotsessis; palub komisjonil oma parema õigusloome tegevuskava raames tagada, et kõik ELi õigusaktid on kõrge kvaliteediga, vastavad kõigile õigusstandarditele ja kohtupraktikale ning on kooskõlas ELi põhiõiguste hartaga; soovib, et isikuandmete kasutamist ja kogumist hõlmavate kõikide õiguskaitse- ja julgeolekumeetmete mõjuhinna sisaldaks alati vajalikkuse ja proportsionaalsuse kontrolli;

Suurema IT-sõltumatuse Euroopa strateegia

46. väljendab pettumust, kuna komisjon ei ole võtnud resolutsioonis tehtud üksikasjalike soovitusetega seotud järelmeetmeid, et parandada ELis infotehnoloogilist turvalisust ja eraelu puutumatus internetis;

47. peab tervitavaks Euroopa Parlamendi IT-turvalisuse tugevdamiseks seni võetud meetmeid, mis on ette nähtud tehnoloogiliste uuenduste ja tugiteenuste peadirektoraadi (DG ITEC) poolt välja töötatud Euroopa Parlamendi IKT turbe tegevuskavas; nõuab nende pingutuste jätkamist ning resolutsioonis tehtud soovitusete täielikku ja kiiret elluviimist; nõuab uut moodi mõtlemist ning vajaduse korral õiguslaste muudatuste tegemist riigihangete valdkonnas, et tõhustada infotehnoloogilist turvalisust ELi institutsioonides; nõuab, et kõikides ELi institutsioonides asendataks kommertstarkvara süstemaatiliselt kontrollitava ja tõendatava avatud lähtekoodiga tarkvaraga, et kõikides tulevastes IKT hankemenetlustes viidaks sisse kohustuslik avatud lähtekoodi valikukriteerium ning et krüpteerimisvahendid oleksid hõlpsasti kättesaadavad;

48. kordab tungivalt oma nõudmist töötada uute algatuste (nagu digitaalne siseturg) raames välja Euroopa strateegia, mis käsitleb suuremat IT-sõltumatust ja eraelu puutumatus internetis ning millega edendatakse ELi infotehnoloogia tööstust;

Neljapäev, 29. oktoober 2015

49. kavatseb esitada selles valdkonnas täiendavaid soovitusi pärast 2015. aasta lõpus toimuvat konverentsi „Eraelu puutumatus kaitsmine internetis infotehnoloogilise turvalisuse ja ELi IT-sõltumatus tõhustamise abil“, mille aluseks on IT-kasutajate massilist jälgimist käsitleva hiljutise STOA uuringu tulemused;

Demokraatlik ja neutraalne interneti haldamine

50. kiidab heaks komisjoni eesmärgi teha ELi keskne osaleja interneti haldamises ning komisjoni visiooni paljusid sidusrühmi hõlmavast internetihalduse mudelist, mis võeti uuesti kõne alla 2014. aasta aprillis Brasiilias toimunud ülemaailmsel paljude sidusrühmade kohtumisel, kus käsitleti interneti haldamise tulevikku (NETMundial); ootab jätkuva rahvusvahelise töö tulemusi selles valdkonnas, sealhulgas Interneti Haldamise Foorumi raames;

51. hoiatab, et põhiõigust eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsele ootab ilmselge allakäiguspiraal, kui iga väiksematki teavet inimeste käitumise kohta peetakse tulevaste kuritegudega võitlemiseks potentsiaalselt kasulikuks – see toob kaasa massilise jälgimise kultuuri, milles iga kodanikku koheldakse potentsiaalse kahtlusalusena, ning selle tagajärjel kaovad sotsiaalne ühtekuuluvus ja usaldus;

52. kavatseb võtta arvesse Põhiõiguste Ameti poolt läbi viidud, põhiõiguste kaitset seoses jälgimisega käsitleva põhjaliku uuringu tulemusi, eelkõige mis puudutab üksikisikute praegust õiguslikku olukorda seoses sellega, millised õiguskaitsevahendid on neile kasutatavaid tavasid arvestades kättesaadavad;

Järeldused

53. teeb kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile ülesandeks jätkata selles valdkonnas toimuvate muutuste ja resolutsioonis esitatud soovitude järgsete järelduste jälgimist;

o

o o

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Euroopa Nõukogule.
